

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Katedra výtvarné výchovy
Univerzita Karlova

Témata závěrečných prací

akademický rok 2021-2022

Prof. PhDr. Ladislav Daniel, Ph.D.

Témata pro bakalářské práce

Draperie ve výtvarném umění minulosti a současnosti.

Textilní materiál, zvláště látky zvlněné v oblékání na lidské postavě nebo závěsy a visící draperie v interiéru byly od dávných dob vděčným tématem kreseb, maleb i soch a plastik. Ve vlastní studentské tvorbě i v tématech výuky na ZŠ, ZUŠ i na střední škole je možno pokusit se o novou kreativitu.

Vejde: příroda, umění.

Vejde jako počátek života, vejce jako symbolický počátek světa, předmět zkoumání přírodních věd u ptáků, plazů a dalších živočichů, stejně jako přírodní útvar podivuhodného dokonalého tvaru je nevyčerpatelným zdrojem pro vědu i umění. Nechejte se inspirovat všemi oblastmi, jejichž zájem vyvolává a dospějte do vlastních tvořivých i pro pedagogiku inspirativních výsledků.

Rodina a její zobrazení v umění.

Rodina dostává v nynější společenské i mezilidské situaci zvláštní význam. Patří k cenným tématům umění minulosti i současnosti. Její zobrazení má dlouhou historii a nekončící inspirační sílu. Najděte si i její význam pro vlastní tvořivost, nalezněte i podnětná témata pro její vyjádření v tvorbě dětí a mladých lidí.

Témata pro magisterské práce

Draperie ve výtvarném umění minulosti a současnosti a její tvořivé uchopení dětmi ve výtvarné výchově.

Nepřeberný počet kreslířských, malířských i sochařských výtvorů pracuje s textilním materiálem, zvláště s látkami na lidské postavě nebo se závěsy a draperiemi v interiéru. Ve vlastní studentské tvorbě lze nalézt nová, zcela současná pojetí jejich využití a v didaktice rozvinout jejich tematizaci na ZŠ, ZUŠ i na střední škole.

Vejde: příroda, umění, mytologie.

Vejde bylo odedávna zdrojem přírodovědného poznání jako počátek života, bylo symbolickým počátkem světa v mytologii, předmětem zkoumání přírodních věd u ptáků, plazů a dalších živočichů. Jako přírodní útvar podivuhodného dokonalého tvaru je nevyčerpatelným zdrojem pro vědu i umění. Pojmenujte ve vlastním výběru jeho pojmání v oblastech, jejichž zájem vyvolává. Vytvořte na téma vejce vlastní výtvarnou práci a vytvořte koncepci výtvarné řady pro konkrétní hodiny výtvarné výchovy.

Rodina.

Rodina je centrem zájmu v současné společnosti, která se k ní staví společensky, politicky i filosoficky rozličným způsobem, zvláště nynější společenské i mezilidské situaci. Odedávna patří k cenným tématům umění. Její zobrazení má dlouhou historii a nekončící inspirační sílu. Najděte si i její význam pro vlastní tvořivost, Vytvořte podnětná témata pro výtvarnou řadu k jejímu vyjádření v tvorbě dětí a mladých lidí v konkrétních hodinách výtvarné výchovy.

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Katedra výtvarné výchovy
Univerzita Karlova

Mgr. Zuzana Fišerová, PhD.

Témata pro bakalářské či magisterské práce

Možnosti výtvarné výchovy v rozvoji klíčových kompetencí

Práce by měla být věnována analýze možností výtvarné výchovy v rozvoji vybrané klíčové kompetence. Součástí praktické části práce bude návrh a realizace konkrétní výuky výtvarné výchovy rozvíjející vybranou kompetenci dle RVP.

Výtvarná výchova v mezipředmětových vztazích

Téma vhodné zejména pro studenty dvouoborového studia. V teoretické části by se měla práce zabývat možnostmi mezipředmětových vztahů výtvarné výchovy a dalšího zvoleného oboru. V praktické části by měly být zmapovány konkrétní zkušenosti s mezipředmětovou spoluprací a navržený a v praxi ověřený plán na výuku, která by této možnosti využívala.

doc. PhDr. Marie Fulková, Ph.D.

Témata pro bakalářské práce

Žijí v nás

Zkoumání ikonografických a ikonologických aspektů některých oblíbených témat současné vizuální kultury. Historicky, kulturně a sociálně podmíněné vazby mezi vizuálními a verbálními texty a jejich funkce v sociální praxi.

Terénní výzkumná sonda, vlastní návrh na zpracování vybraných fenoménů prostřednictvím výtvarného jazyka: médium libovolné.

Na hraně

Téma tělesnosti a sociální intervence v současném výtvarném umění a kultuře. Zkoumání extrémních projevů tvorby na pomezí diskursů o umění a sociální patologie, možnosti jejich interpretace a zprostředkování. Terénní výzkumná sonda, vlastní návrh na zpracování vybraných fenoménů prostřednictvím výtvarného jazyka: médium libovolné.

Cizinec ve městě.

Modality percepce při poznávání "místa", místo z perspektivy "flanéra", "městského zevlouna". Práce se soustředí na možnosti neobvyklých úhlů pohledu k prozkoumávání a prožívání městského sociálního prostředí, jeho charakteristiky, funkcí a manifestací ve vizuální kultuře a bude zkoumat možnosti kreativního vyjádření zkušeností a prožitků. Angličtina nutná.

Témata pro diplomové práce

Senior a junior – spolu do galerie.

Má smysl chodit do galerie nebo muzea umění s rodiči a prarodiči? Co se při tom může odehrát, to je tématem této práce. Téma zkoumá sémantické vazby mezi slovem a obrazem, mezi obrazem a komentářem, vazby mezi kulturním artefaktem a jeho interpretací. Předmětem výzkumu jsou kognitivní a edukační efekty plánovaných situací setkávání starší a mladší generace s uměním a kulturou.

Vzhledem k základní literatuře angličtina nutná.

Galerijní vzdělávání virtuálně?

Doba vyžaduje neobvyklá a neočekávaná řešení situací, které normálně probíhají v přímé komunikaci. Kládeme si otázky, zda lze zakoušet kulturu a umění virtuálně, zda lze provádět vyučování v komplexních doménách RVP Kultura a umění online. Mají vůbec virtuální prohlídky kulturních institucí smysl? Jak by mohla vypadat online edukace v galerii nebo muzeu umění, aby měla nějaký dopad? Kdo by měli být její účastníci? Předmětem výzkumu je oblast tvorby významu a edukační efekty návrhu na online model vyučování v galerii/muzeu.

Angličtina žádoucí.

Věčná exotika: interkulturní téma ve výtvarné výchově.

Analýza zobrazování a dalších způsobů sociální konstrukce „odlišného“. Práce se soustředí na analýzu a reflexi obecných představ o „barbarech a divoších“, o příslušnících neevropských civilizací, a to v historickém, filosofickém, antropologickém a pedagogickém kontextu, přičemž hlavní důraz bude kladen na analýzu ideologií a manipulací obrazovým sdělením. Vyplynuvší zjištění budou podkladem k návrhu a ověření edukativního programu pro školu, event. ve spolupráci s muzeem, galerií apod. (Není nutností).

MgA. et Mgr. Sylva Francová, Ph.D.

Témata pro bakalářské či diplomové práce

Studijní obor: Učitelství výtvarné výchovy pro ZŠ, SŠ a ZUŠ

Možnosti linorytu

Zkoumání rozmanitých přístupů k využití lina pro tisk z výšky (či hloubky) a hledání nových cest k přiblížení principu tisku, otisku či frotáže linorytů ve výtvarné výchově. Historie této grafické techniky a srovnání tvorby zásadních současných tvůrců.

(matrice, ruční tisk, barevné soutisky, využití fotografie...)

Výtvarná část: autorský grafický cyklus vycházející z techniky linorytu

Fotografie jako princip komunikace

(od pohlednice k sociálním médiím)

Pohled na proměnu využívání fotografie jako komunikačního prostředku od doby vzniku fotografie po současnost. Proč lidé komunikují skrze fotografie? Jak rozšířit možnosti využití fotografie a prohloubit vnímání média fotografie u žáků a studentů?

Výtvarná část: výtvarný projekt zkoumající využití fotografie v sociálních médiích

Grafický experiment

Současné přístupy ke grafické tvorbě na příkladech nejrůznějších tvůrců. Experimentování s možnostmi grafiky, hledání adekvátního vyjádření pro autorský cyklus grafik. Proměny grafiky v současné době, využití nových technických možností a materiálů.

Pedagogická část: hledání možností využití grafických technik ve výtvarné výchově

Výtvarná část: autorský grafický cyklus, experimenty s možnostmi grafiky

Mgr. Vendula Fremlová, Ph.D.

Témata pro bakalářské či diplomové práce

Socha jako keramika, keramika jako socha. Tvorba Pravoslava Rady v kontextu československého umění 2. poloviny 20. století a výtvarné pedagogiky.

Problematika marginalizace řemeslných postupů v rámci tzv. vysokého umění. Vztah umění a řemesla (v uměleckém provozu i v oblasti výtvarné pedagogiky). Rešerše obrazových a textových materiálů (včetně Radových knih o keramice), realizací autora. Návrh didaktické transformace postupů, obsahů a forem Radovy tvorby do výuky výtvarné výchovy na ZŠ, SŠ.

Socha jako keramika, keramika jako socha. Tvorba Šárky Radové v kontextu československého umění 2. poloviny 20. století a českého umění přelomu a počátku milénia.

Problematika marginalizace řemeslných postupů a umění tvořeného ženami v rámci tzv. vysokého umění. Vztah umění a řemesla (v uměleckém provozu i v oblasti výtvarné pedagogiky). Návrat řemeslných postupů v současném umění. Rešerše obrazových a textových materiálů, realizací autorky. Návrh didaktické transformace postupů, obsahů a forem tvorby Šárky Radové do výuky výtvarné výchovy na ZŠ, SŠ.

Vetřelci a volavky. Sochy ve veřejném prostoru jako pozůstatek a otisk doby.

Problematika soch a plastik ve veřejném prostoru z dob státního socialismu a normalizace, proměny vztahu veřejnosti k těmto objektům po r. 1989. Rešerše aktuálních projektů zaměřených na zmapování, případně záchranu soch. Rešerše výstavních projektů zaměřených na tuto problematiku. Potenciál těchto aktivit pro výuku výtvarné výchovy (v rovině teoretické i praktické) i mezioborových souvislostí. Případová studie konkrétního díla spolu s návrhem didaktické transformace do výuky výtvarné výchovy na ZŠ, SŠ.

MgA. Pavla Gajdošíková, Ph.D.

Témata pro bakalářské a diplomové práce

Vybrané malířské přístupy a jejich reflexe skrz vlastní umělecké dílo

Vytvoření malířského cyklu na vlastní téma (téma je vybíráno po domluvě s vyučujícím, musí být nosné, vytvářející kompaktní celek), následná reflexe tohoto cyklu a vytvoření vlastní didaktické řady na základě získaných zkušeností. Reflexe současné malby a malířských technik českých i zahraničních autorů. Teoretické rámce práce se opírají o koncept čtení neboli „myšlení v obrazech“ Miroslava Petříčka, vycházející z fenomenologických teorií. Cílem práce je pochopení a porozumění malířskému výrazu ve výtvarném umění, ve vlastní i studentské či žakovské tvorbě. Schopnost transformace získaných znalostí a výtvarných dovedností do didaktických kompetencí učitele.

Přesahy v současné kresbě

Vytvoření autorského kresebného cyklu na vlastní téma (po konzultaci s vedoucím práce), zkoumání propojení a přesahů do dalších médií (malba, instalace, video, performance). Nalezení paralely v kontextu současných českých i zahraničních umělců. Cílem práce je pochopení a porozumění postkonceptuálnímu přístupu v kresbě ve vlastní i studentské či žakovské tvorbě. Vytvoření příkladových vyučovacích hodin zahrnujících zkoumaná témata.

Cesty

Vytvoření autorského cyklu na téma cesty ve vybraném médiu, doplněného autorským deníkem. Nahlédnutí tématu z různých teoretických a koncepčních rámců. Uvedení vlastních obsahových zdrojů a jejich formální reflexí. Nalezení paralely v kontextu současných českých i zahraničních umělců. Cílem práce je pochopení a porozumění dané tematiky ve výtvarném umění, ve vlastní i studentské či žakovské tvorbě. Schopnost transformace získaných znalostí a výtvarných dovedností do didaktických kompetencí učitele. Vytvoření příkladových vyučovacích hodin zahrnujících zkoumaná témata.

Témata pro diplomové práce

Krajina kolem nás

Vnímání a prožívání krajiny a prostoru kolem člověka i mimo něj. Zaměření na osobní prostředí, které nás obklopuje (prostor pro člověka). Zkoumáním míst, které dobře známe, přesto nevnímáme jejich jedinečný charakter. Téma se zaměřuje na „jiný“ pohled na volnou krajinu a prostor a jeho subjektivní prožívání. Cílem práce je pochopení spojitosti funkce krajiny, volného prostředí ve výtvarném umění, ve vlastní i studentské či žakovské tvorbě. Schopnost transformace získaných znalostí a výtvarných dovedností do didaktických kompetencí učitele. Vytvoření příkladových vyučovacích hodin zahrnujících zkoumaná témata.

A/r/tografie jako současná metodologie výzkumu uměním

Uchopení a propojení vlastního uměleckého a pedagogického díla pomocí specifické metodologie a/r/tografie, která umožňuje toto složité zkoumání pojmut. A/r/tografie je způsob uvažování, kde umělec, učitel a výzkumník pracuje v jedné osobě, tedy tvoří a analyzuje své pedagogické a umělecké dílo. Téma, které student zkoumá pomocí této metodologie je individuální, vybíráno po domluvě s vyučujícím. A/r/tografie se zaměřuje na prolínání vizuálního a textového chápání zážitku prostřednictvím vizuálního a textového zobrazení (obrazové deníky, propojování textového a obrazového zkoumání) Předměty a forma výzkumu jsou v neustálém stavu sebeutváření. (nutná znalost angličtiny pro čtení odborných textů).

Témata lze po konzultaci s pedagogem přizpůsobit a přesněji specifikovat.

Mgr. Lucie Jakubcová Hajdušková, Ph.D.

Témata pro bakalářské či diplomové práce

Téma: Rodiče žáků a výtvarná výchova

Jak rodiče chápou výtvarnou výchovu? Jakou má podle nich pozici a jaké má poslání ve vzdělávání jejich dětí? Jaké mají představy o oboru, o jeho vzdělávacích cílech, metodách a tématech? Jak reflektují vztah výtvarné výchovy a vizuálního umění? Jak rozumí RVP, ŠVP, vztahu mezi oborem (učivo a výstupy) a klíčovými kompetencemi? Jaké představy mají rodiče o vyučujících výtvarné výchovy? Jak rodiče vstupují do vzdělávání ve výtvarné výchově (spolupráce, komunikace, vliv na výkon žáka ve výuce a vztah k předmětu).

Verze BC: Rešerše tématu v závěrečných pracích a odborné literatuře, empirická deskripční sonda – např. případová studie na jedné vybrané škole, následky a reflektivní deníky, strukturované a polostrukturované rozhovory s rodiči a vyučujícími, komparace dat z rešerší a sondy. Návrh vzdělávacího projektu výtvarné výchovy zaměřeného na kooperaci školy a rodičů. Výtvarná část BC práce může být pojata a) jako prezentace vizuální stránky projektu (např.: grafická úprava materiálů propagujících projekt, grafická úprava blogu, webových stránek, apod.); b) autorské zpracování tématu (libovolné médium).

Verze NMgr: Rešerše tématu v závěrečných pracích a odborné literatuře, empirická sonda - deskripční část: např. případová studie na dvou vybraných školách (porovnání přístupů), následky a reflektivní deníky, strukturované a polostrukturované rozhovory s rodiči a vyučujícími, explanační část: komparace dat z rešerší a sondy. Návrh vzdělávacího projektu výtvarné výchovy zaměřeného na kooperaci školy a rodičů, jeho realizace a evaluace. Výtvarná část NMgr. práce může být pojata a) jako prezentace vizuální stránky projektu a jeho realizace (např.: grafická úprava materiálů propagujících projekt, grafická úprava blogu, webových stránek, fotodokumentace projektu, výstava dětských prací, apod.); b) autorské zpracování tématu (libovolné médium).

Téma: Multimediální didaktické pomůcky ve výtvarné výchově

Jaké multimediální pomůcky a nástroje využívají učitelé výtvarné výchovy? Jaké pomůcky a nástroje jsou v současné době k dispozici a na trhu? Jaké jsou jejich vzdělávací strategie, jak představují učivo VV, jakou mají vizuální podobu a kvalitu? Kdo jsou jejich autoři a jaký podíl na tvorbě MDP mají vizuální umělci a odborníci na umělecké vzdělávání? Co se žáci učí, když pracují s MDP? Jak je rozvíjena jejich vizuální a vizuálně kulturní gramotnost?

Verze BC: Rešerše tématu v závěrečných pracích a odborné literatuře, empirická deskripční sonda – např. případová studie na jedné vybrané škole, následky a reflektivní deníky, strukturované a polostrukturované rozhovory s vyučujícími a žáky, komparace dat z rešerší a sondy. Analýza vybraných příkladů MDP a vývoj analytického nástroje (kategorií pro evaluaci MDP). Návrh MDP do výuky výtvarné výchovy (prototyp) (propojení didaktické a výtvarné části BC).

Verze NMgr: Rešerše tématu v závěrečných pracích a odborné literatuře, empirická sonda - deskripční část: např. případová studie na dvou vybraných školách (porovnání přístupů), následky a reflektivní deníky, strukturované a polostrukturované rozhovory s vyučujícími a žáky, explanační část: komparace dat z rešerší a sondy. Analýza vybraných příkladů MDP a vývoj analytického nástroje (kategorií pro evaluaci MDP). Didaktická a výtvarná část DP práce: návrh, realizace a ověření MDP ve výuce výtvarné výchovy. Evaluace a upravení prototypu do finální podoby.

Téma: Výtvarná výchova a tvorba v alternativních vzdělávacích modelech

Jaké podoby má výtvarné vzdělávání v alternativních vzdělávacích systémech a programech? (domácí vzdělávání, soukromé školy, komunitní vzdělávání, reformní školy, Začít spolu, Zdravá škola, Integrovaná tematická výuka, Lesní / přírodní škola, ad.) Z jakých teoretických východisek pramení?

Jak se tyto systémy vztahují k RVP? Jaké mají výtvarné učivo a cíle? Jakou roli zde má vyučující a žák, jak je zacházeno s jejich vztahem? Jaké pedagogické kompetence jsou vyžadovány po vyučujících výtvarné výchovy a tvorby? Jak jsou pojímány klíčové kategorie výtvarného vzdělávání (vizuální a kulturní gramotnost, tvořivost, ad.)? Jak se v těchto školách hodnotí výtvarná tvorba a její výsledky?

Verze BC: Rešerše tématu v závěrečných pracích a odborné literatuře, empirická deskripční sonda, srovnávací studie – např. případová studie – srovnání dvou a více vybraných modelů, náslechy a reflektivní deníky, strukturované a polostrukturované rozhovory s vyučujícími a žáky, komparace dat z rešerší a sondy, sběr a analýza výtvarných prací. Návrh výuky pro vybraný alternativní model výtvarné výchovy (propojení didaktické a výtvarné části práce – album).

Verze NMgr: Rešerše tématu v závěrečných pracích a odborné literatuře, empirická sonda - deskripční a srovnávací část: případová studie dvou vybraných modelů (porovnání přístupů), náslechy a reflektivní deníky, strukturované a polostrukturované rozhovory s vyučujícími a žáky, sběr a analýza dětských výtvarných prací, případně jiných pedagogických výstupů. Explanační část: komparace dat z rešerší a sondy. Didaktická a výtvarná část DP práce: návrh, realizace, ověření/evaluace vzdělávacího výtvarného programu v alternativním vzdělávacím modelu.

Zadání závěrečných prací pro obory MŠ, ZŠ a vychovatelství

Téma: Příběhy ve výtvarné výchově

Co je to příběh, jaké má ve výtvarné výchově podoby, jakých se týká témat a jak ho lze využít ve výuce? Jak učitelé výtvarné výchovy s příběhy zacházejí? Mohou vytvářet příběhy žáci a žákyně ve výuce, pokud ano, co se tím učí (výtvarné učivo/mezipředmětové vazby/učivo jiných předmětů)?

Verze BC: práce bude pojata jako drobná empirická deskriptivní sonda – náslechy/vlastní výuka, reflektivní deníky z výuky a z návštěv výstav, rešerše tématu v odborné literatuře a ve vizuálním umění, komparace dat z odborné literatury a ze sondy. Návrh didaktické řady zaměřené na práci s příběhy z vizuálního umění, realizace didaktické řady, její dokumentace a reflexe.

Verze NMgr: práce bude pojata jako drobná empirická deskriptivní a explanační sonda – náslechy/vlastní výuka, reflektivní deníky z výuky a z návštěv výstav, rešerše tématu v odborné literatuře a ve vizuálním umění, komparace dat z odborné literatury a ze sondy a pokus o jejich vysvětlení. Návrh tří na sebe navazujících didaktických řad zaměřených na práci s příběhy z vizuálního umění, realizace alespoň dvou didaktických řad, jejich dokumentace a reflexe.

Mgr. Helena Kafková, PhD.

Diplomové práce pro studijní programy:

Učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů pro základní školy a střední školy – výtvarná výchova

Učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů pro základní školy, střední školy a základní umělecké školy – výtvarná výchova

Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Formulace úkolu ve školní a profesionální praxi

Toto zadání se zaměřuje na popis dovedností, které potřebuje učitel k formulování úkolu pro žáka/studenta/účastníka mimoškolní výtvarné aktivity, ve srovnání s dovednostmi, které k úspěšné spolupráci s umělcem musí mít zadavatel, například v případě zadání knižní ilustrace. Práce je zaměřená na sběr dat, jednak od respondentů – profesionálních autorů, jednak předpokládá sběr dat metodou zúčastněného pozorování ve školní/mimoškolní praxi a rozhovory s učiteli. Práce porovnává podobu formulací zadání v případech, kdy došlo k jejich úspěšnému nebo neúspěšnému řešení a snaží se najít obecné chyby v přístupu ve formulacích zadání výtvarné tvorby. Případová studie.

Barva a rozvoj smyslové citlivosti

Toto zadání předpokládá rozsáhlejší studium souvislostí výtvarného oboru, dále plánování, realizaci a reflexi činností na vybraném stupni školy. Práce by měla zdůrazňovat cesty, jak může učitel svoji znalost používání barev v kontextu jednotlivých uměleckých tendencí uplatnit jako základ pro promyšlené rozvíjení smyslové citlivosti žáků zvoleného stupně vzdělávání.

Bakalářské práce pro studijní program:

Výtvarná výchova se zaměřením na vzdělávání

Zkoumání pojmu řemesla ve výtvarné výchově

Vyberte školu zabývající se výukou „uměleckého řemesla“. Prozkoumejte rozdíl v pojetí řemesla mezi respondenty vyškolenými v řemesle a respondenty vyškolenými a provozujícími řemeslo.

Shromážděte a analyzujte rozhovory, pracujte stylem případové studie. V teoretické části referujte o oborové diskusi o řemesle ve výtvarné výchově.

Učitelství pro MŠ

Toto zadání se zaměřuje na alternativní možnosti formulace výtvarného úkolu v MŠ, a to zejména skrze materiál dávaný dětem k dispozici ve fázi motivace k úkolu. Práce předpokládá intenzivní pobyt v MŠ, experimentování s možnostmi motivace, vedení deníku a systematickou analýzu shromážděných dat.

PhDr. Leonora Kitzbergerová, Ph.D.

Témata pro bakalářské práce

Výtvarná výchova v inkluzi

Na základě pozorování ve škole zkoumejte možnosti uplatnění vzdělávacích obsahů výtvarné výchovy v zařízení pro žáky se speciálními potřebami. Porovnejte vzdělávací program s realitou vyučování. Analyzujte obsah vybraných vyučovacích hodin. Navrhněte a podle možností realizujte vlastní program pro žáky se zvláštními potřebami.

Galerie a školní výtvarná výchova

Prozkoumejte možnosti spolupráce konkrétní školy s galerií či muzeem. Zkoumejte potřeby školní výtvarné výchovy z pohledu vyučující/ho v konkrétní škole ve vztahu k obsahu RVP a ŠVP. Porovnejte tyto potřeby podle stupně vzdělávání a typu školy s nabídkou edukačních programů galerie. Navrhněte a realizujte vlastní program či vlastní rozvíjení programu nabídnutého galerií. Výsledky realizace programu včetně vytvořených žákovských prací zhodnoťte z hlediska vytčených cílů.

Témata pro diplomové práce

Galerijní a muzejní edukace ve školní praxi I.

Analytický pohled na možnosti galerijní a muzejní edukace ve vztahu k potřebám konkrétní základní školy nebo gymnázia. Podmínkou je možnost blízké spolupráce s edukačním oddělením muzea nebo galerie, přístup k práci lektorů a soustavná spolupráce s vyučující/mi vybraných škol. Výzkumná část se zaměřuje především na prostředky a cíle praktikované galerijní edukace a jejich vztah k potřebám běžné školy. Součástí práce je návrh, realizace a kritické zhodnocení vlastní galerijní edukace.

Galerijní a muzejní edukace ve školní praxi II.

Analytický pohled na možnosti spolupráce s galerií či muzeem v místních podmínkách pro výuku výtvarné výchovy na základní škole nebo gymnáziu. Podmínkou výzkumu je možnost blízké spolupráce s vyučující/m, která/který systematicky využívá nabídku edukačního oddělení muzea nebo galerie. Výzkumná část se zaměřuje především na obsahové vztahy mezi absolvovanými edukačními programy a běžnou školní výukou výtvarné výchovy. Součástí práce je návrh, realizace a kritické zhodnocení vlastní galerijní edukace.

Vzdělávací programy a školní realita

Na základě pozorování v konkrétní škole porovnejte vztah mezi obsahy a cíli výtvarné výchovy ve školním vzdělávacím programu a jejími obsahy v reálném vyučování. Cílem práce je posoudit, jak se v případě konkrétní školy realizují kurikulární dokumenty, jaké jsou vztahy mezi verbálním vyjádřením v dokumentu a praktickou realizací cílů předmětu, jaký je vztah mezi inovačními tendencemi a tradicí školní „výtvarky“. Podmínkou je blízká spolupráce s vyučující/m. Na základě pozorovaných skutečností připravte, realizujte a kriticky reflektujte vlastní didaktický projekt. Jeho realizaci posuzujte především z hlediska vztahu k odpovídajícím vzdělávacím programům.

Mgr. et MgA Markéta Magidová

Témata pro bakalářské práce

Humor ve vizuálním umění

Teorie satiry, humoru a vtipu ve filozofických aspektech i dílčí příklady z historie vizuálního umění se stanou teoretickou základnou pro následné tvůrčí úkoly ve zvoleném médiu. Autorská tvorba i teoretická východiska nastaví perspektivu vytváření pedagogického výtvarného úkolu a práci s humorem v hodinách výtvarné výchovy obecně.

Interpretace díla výtvarné umělkyně či filmařky

Bakalářská práce úzkého profilu a hlubšího výzkumného zaměření po stránce interpretační, kunsthistorické a pedagogické. Práce se zaměřuje na výklad a zhodnocení tvorby vybrané umělkyně v dobovém kontextu, skrze použití konkrétních žánrů a uměleckých strategií. Její odkaz je následně rozpracován do vlastní tvůrčí aktivity studentka/tky i pedagogického projektu. Mělo by jít buď o umělkyně známé, kterým však nebyla věnována teoretická pozornost, autorky nedocenené a historií marginalizované, či zahraniční tvůrkyně nedostatečně představené v českém kontextu.

Témata pro diplomové práce

Vizuální umění a politika identit

Práce zaměřující se na sociální a politické konotace specifické skupiny ve společnosti (skupiny určené kulturou, genderem, rasou, etnikem, sexuální orientací či sociálním zájmem) ve vztahu k zobrazení prostřednictvím vizuálních děl (zvláště fotografií, filmem, animací i dalšími médii). Výtvarné dílo konstruované studentem i skupinou žáků se stane médiem pro analýzu dílčích problémů z oblasti politiky identit.

Teorie imaginace a výtvarné umění

Práce reflektující vybranou teorii imaginace ve vztahu k umělecké produkci, recepci a edukaci. Zkoumání způsobu konstrukce představ a jejich tvarů ve vztahu ke kulturnímu průmyslu, percepčním jevům a k jazyku bude následně aplikována na pedagogické a tvůrčí výstupy.

Mgr. Magdalena Novotná, PhD.

Témata pro bakalářské či magisterské diplomové práce

Výtvarné reflektivní portfolio jako nástroj formativního hodnocení

Hodnocení umělecké činnosti má svá úskalí, o možnostech a mezích jejího známkování aktuálně diskutuje nejen na domácí vzdělávací scéně. Výtvarné reflektivní portfolio lze použít jako nástroj reflexe i hodnocení ve výtvarné výchově. Je možné považovat portfolio za nástroj formativního hodnocení? Takového hodnocení, které pomáhá hledat lepší cesty k cíli? Terénní výzkumná sonda zmapuje práci vybraného učitele/vybrané učitelky s portfoliem ve výtvarné výchově. Bude navrhovat a ověřovat dílčí postupy práce s reflektivním portfoliem. Bude zkoumat, do jaké míry rozvíjejí jednotlivé složky vizuální gramotnosti žáků na 1. stupni ZŠ. Téma je vhodné i pro kombinované studium, v němž učitel/ka v rámci závěrečné práce metodu rozvíjí se svými žáky.

Reflektivní portfolio a vizuální gramotnost

Práce autobiograficky mapuje přípravu reflektivního portfolia studenta/studentky učitelství v jejich jednotlivých fázích. Mapuje a reflektuje proměny struktury portfolia a způsobu uvažování autora/autorky. Zkoumá, v jakých oblastech rozvíjí autor/ka portfolia svoji vizuální gramotnost s cílem ukázat, v čem může tvorba portfolia propojovat praktické zkušenosti s teoretickými poznatky a rozvíjet kritické myšlení studentů učitelství. Výzkumná studie je založená na analýze reflektivního deníku autora/autorky.

Soustředění a chronicky roztěkaní

Které typy činností přispívají k soustředěnosti? Aktuální problematika v době rapidně se zhoršující soustředěnosti žáků, na něž působí simultánně množství vlivů, vizuálních, zvukových, digitálních aj. Děti i dospělí jsou vystaveni vysoké míře různých „smogů“. Jaké možnosti nabízí výtvarná činnost chronicky roztěkaným žákům?

Práce prozkoumá otázky hyperpozornosti, kontemplativní pozornosti, populární koncepty wellbeing a mindfulness, a to ve vztahu k umění i výtvarné výchově. Nevyhne se konceptům času, rytmu a opakování. Může propojit otázku soustředění s problematikou smyslového vnímání. Součástí práce bude pozorování ve školním terénu i testování navržených edukačních postupů.

Talentovaný žák ve výtvarné výchově

Jak se projevuje nadaný žák ve výtvarné výchově? A podle čeho učitel/ka pozná, že se jedná o nadaného žáka? Případová studie se bude zabývat uvedenou otázkou v souvislosti se současnými výzkumy kreativity, případně v souvislosti s teorií mnohočetné inteligence. Bude sledovat, jaký prostor nabízí školní kurikulum talentovanému žáku/žákyni na základní škole, případně v základní umělecké škole. Pokusí se navrhnout strategii, použitelnou v běžné školní praxi. Bude se zabývat zároveň otázkou, jaké nároky klade práce s nadanými žáky ve výtvarné výchově na učitele?

Umění smiřovat

Může umění propojovat jednotlivce i sociální skupiny? Mohou umělecké aktivity vést k vzájemnému pochopení a porozumění neznámým kulturám? Omezit strach z neznámého a vést k otevřenosti k marginalizovaným skupinám a jednotlivcům? Jak?

Práce prozkoumá pedagogické přístupy peer-learningu, peer-teachingu a dalších kolaborativní pedagogiky. Prověří jejich konkrétní možnosti ve výtvarné výchově a vztáhne je k aktuálním participativním tendencím současného umění. Ty prozkoumá a vybrané formy prakticky rozvine. Práce se zaměří také na roli učitele, který v kolaborativním učení opouští tradiční hierarchii učitel-žák a stává se průvodcem.

Krajina českých škol

Etnograficky laděná sonda prozkoumá školní terén vizuálními prostředky. Zmapuje pomocí kresby, případně jiných vizuálních prostředků krajinu české školy s cílem najít a podhalit vizuální konstanty a charakteristiky. Dále uvažovat o jejich dopadech na vizuální vnímání, myšlení i jednání aktérů školních situací. Čím je školní prostředí vizuálně charakteristické? Kresby jsou záznamem času a místa. Autor či autorka jsou očitými svědky, kteří se na místo opakovaně vrací. Metodami jsou přímé pozorování, opakovaná fyzická přítomnost, zachycení a interpretace subjektivních vjemů. Reflexe souboru kreseb a pohledů proběhne v komunikaci s aktéry školních situací v podobě edukační intervence, jejíž forma bude upřesněna v průběhu rozpracování projektu.

Vizuální komunikace žáků s odlišným mateřským jazykem

Práce prozkoumá možnosti, které nabízí výtvarná výchova v podpoře sociálních vztahů žáků s odlišným mateřským jazykem, a to v různých fázích jejich adaptace. Ukáže možnosti a meze jejich vizuální komunikace s okolím. Žáci s odlišným mateřským jazykem jsou v prostředí české školy marginalizovanou skupinou. Jsou skutečně začleňováni do třídních kolektivů a školních komunit?

Kazuistika zmapuje konkrétní školní situace ve vybrané škole, v nichž se žáci a učitelé ocitají.

Prozkoumá pohledy různých aktérů školní komunity i opatření, která škola v této oblasti koná a možnosti, které žákům s OMJ nabízí. V komunikaci s aktéry navrhne sérii vizuálních a uměleckých aktivit, které podpoří komunikaci žáků s OMJ se třídou a komunitou školy. Práce naváže na předchozí terénní výzkum, který ukázal souvislost mezi neporozuměním, nesoustředěností a nezájmem.

Z pedagogického hlediska je problematika je zasazena do souvislosti inkluzivního vzdělávání a zabývá se otázkou intelektuální a sociální emancipace žáků s odlišným mateřským jazykem.

MgA. Jan Pfeiffer

Témata pro bakalářské či diplomové práce

Video instalace / prostorová instalace

V teoretické části prozkoumejte médium instalace ve vztahu k prostoru obecně, galerijnímu prostoru a ve vztahu k divákovi. Zjistěte jak se mění rozměr a způsob instalace, vztah, význam a intenzita díla. Prostudujte vývoj technik a strategií na poli instalace a video instalace s důrazem na současné tendence. V praktické části vytvořte prostorovou instalaci, která pracuje s tématem rozměru, času a prožitku. V didaktické části vypracujte interpretační učitelskou pozici, která pracuje způsobem jak intenzivněji užívat prostorovou tvorbu a umění instalace jako didaktickou techniku ve výuce výtvarné výchovy s využitím podkladů RVP.

Objekt pro akci / objekt po akci

Proces jako výsledek, příprava a realizace díla jako jeho obsah. Zmapování základních přístupů výtvarných autorů k procesu tvorby. Důraz na performativní přístup k objektu a instalaci v 2. pol 20. století. Hlavní otázky tématu: Kdy je dílo úplné? Zesiluje se vztah a porozumění diváka pokud zná proces díla? V praktické části realizace sérii objektů, které vznikli pomoci vřejené, či neveřejné akce, performance. V didaktické části práce připravte výtvarnou řadu na téma proces jako výsledek, objekt, socha jako nástroj.

Doc. PhDr. Martin Raudenský, Ph.D.

Témata pro bakalářské práce

Studijní obor: specializace v pedagogice Bc studium

Současná ilustrace.

Vřazení soudobé ilustrace do širšího rámce oboru vizuální komunikace. Vztah obrazu a textu, uplatnění ilustrace v rámci tradičních i elektronických médií. Přítomnost ilustrace i mimo obvyklé rámce užití. Srovnání zahraniční a tuzemské tvorby prostřednictvím analýzy práce současných tvůrců. Proměny současné vizuální kultury s ohledem na produkci určenou dětem a možné aplikace těchto východisek v rámci mimoškolních aktivit a galerijních edukací.

(praktický projekt doplněný pedagogickou reflexí).

Praktický projekt: autorská kniha, školní časopis, stolní hra.

Současná animovaná tvorba.

Vřazení umění animace do širšího rámce oboru vizuální komunikace. Proměny současné vizuální kultury s ohledem na produkci určenou dětem a možné aplikace těchto východisek v rámci mimoškolních aktivit a galerijních edukací.

(praktický projekt doplněný pedagogickou reflexí).

Praktický projekt: krátké video koncipované jako metodický materiál určený pro výuku animace.

Témata diplomových prací

Výtvarná výchova a možnosti distančního vzdělávání.

Prozkoumat možné koncepční a technické přístupy v prostředí on-line výuky. Postihnout vhodné platformy pro on-line výuku. Zaměřit se na výukové materiály určené pro on-line výuku. Pokus o vymezení základních kritérií kvality dané produkce a možné aplikace těchto východisek v rámci mimoškolních aktivit a galerijních edukací.

Praktický projekt: soubor výukových materiálů vhodných pro výuku vybraného tématu výtvarné výchovy prostřednictvím distančního vzdělávání.

Kresba dnes a tady.

Současná kresba ve vztahu k myšlení o výtvarné výchově. Cíleně se věnovat současným autorům. Gesto, akce, intervence, instalace, sdílení.

Praktický projekt: návrh, realizace, dokumentace cvičení/setkání/události/akce odvozené z aktuálních přístupů k médiu kresby.

Konceptuální a postkonceptuální přístupy v práci s médiem autorské knihy

Autorská kniha jako intermediální prostředek pro komunikaci jedinečných témat.

Mapování současné podoby autorské knihy. Cíleně se věnovat současným autorům, Představit unikátní příklady průniku řemeslné tradice a novodobých strategií napříč mezinárodní scénou a poukázat na různorodou škálu přístupů a stylů. Zaměřit se na osobní způsob výzkumu a hledat průniky se soudobými trendy ve výtvarné výchově (předpokládá se iniciativní přístup ve vyhledávání materiálu, osobní kontakt s tvůrci, tiskaři, teoretiky, galeristy apod.). Formy: multipl, pop-up kniha, leporelo a možné aplikace těchto východisek ve výtvarné výchově.

Možnosti využití ve školním projektu, jeho návrh a testování.

Praktický projekt: autorská kniha odkazující se ve způsobu zpracování tématu k postupům a principům konceptuálního či postkonceptuálního umění. Promyšlený celek obsahu i formy vzhledem k dalšímu didaktickému uplatnění. Příklad: téma vzdělávání jako mnohvrstevnatý

fenomén (cesta, škola, učení, tradice, touha, nostalgie, písmo, kniha, architektura, řemeslo, krajina, lidé a komunita, sdílení, jídlo, -apod.).

Soudobé umění autorské grafiky, osobnosti, styly, přístupy, techniky a směřování

Mapování současné podoby autorské grafiky (uměleckého tisku) bez omezení hranic, národních škol a stylových směřování. Postihnout potenciál principu multiplikace prostřednictvím tiskových technik ve vztahu k možným přesahům do oblasti prostorové instalace a nových médií. Souběžně prověřit aktuální potenciál ustálených forem prezentace spojených s autorskou grafikou (volný grafický list, grafické album, ex libris).

Cíleně se věnovat současným autorům, kteří přináší inovativní prvky a ve své tvorbě vykračují za tradiční hranice oboru. Představit unikátní příklady průniku řemeslné tradice a novodobých strategií napříč mezinárodní scénou a poukázat na různorodou škálu přístupů a stylů. Zaměřit se na osobní způsob výzkumu a hledat průniky se soudobými trendy ve výtvarné výchově (předpokládá se iniciativní přístup ve vyhledávání materiálu, osobní kontakt s tvůrci, tiskaři, teoretiky, galeristy apod.). Možnosti využití ve školním projektu, jeho návrh a testování.

Praktický projekt: ucelený soubor grafických listů koncipovaný pro uplatnění ve formě prostorové instalace, promyšlený koncept způsobu prezentace i ve vztahu k jejímu dalšímu didaktickému uplatnění.

Na hraně! Zin je médium mnoha faset a možností

Osobnosti, styly, přístupy, média a směřování na pomezí soudobého umění ilustrace, grafického designu a aktivismu. Pokusit se zachytit současnou podobu nezávislého publikování a následné distribuce nízkonákladových tiskovin. Cíleně se věnovat nejmladší generaci tvůrců, představit řadu inovativních osobností napříč mezinárodní scénou a poukázat na různorodou škálu přístupů, stylů a strategií. Nezávislá nakladatelská činnost (nízkorozpočtové časopisy – ziny, nízkonákladové knihy, katalogy, multiply). Nezávislá produkční činnost (festivaly, knihkupectví, galerie). Zaměřit se na osobní způsob výzkumu a hledat průniky se soudobými trendy ve výtvarné výchově (předpokládá se iniciativní přístup ve vyhledávání materiálu, osobní kontakt s tvůrci, teoretiky, nakladateli apod.). Možnosti využití ve školním projektu, jeho návrh a testování.

Praktický projekt: ucelená série konkrétních aplikací autorské ilustrace a designu realizovaná skrze tištěné médium *Zinu*, promyšlený koncept formy publikace ve vztahu k jejímu dalšímu didaktickému uplatnění.

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Katedra výtvarné výchovy
Univerzita Karlova

Mgr. Kristýna Říhová

Téma diplomové práce

Keramika ve výtvarné výchově

Možnosti využití média keramické hlíny ve výuce výtvarné výchovy. Vlastní tvůrčí pojetí práce s keramickou hlínou bude nahlíženo jako východisko pro navrhovanou, realizovanou a reflektovanou výuku. Výzkum diplomové práce bude podložen artbased research či artografií. Práce vznikající na základě zkoumání vlastního tvůrčího procesu vede k upevnění reflexivní složky profesní výbavy učitele. Součástí diplomové práce bude série keramických artefaktů i portfolio zachycující náčrtky, technologické postupy, didaktické návrhy, reflexe a další rozvedení dokládající proces vedoucí od vlastní tvorby k návrhu a realizaci konkrétní výuky. Součástí práce bude analýza vazeb navrhované výuky ve vztahu k RVP i k současné keramické tvorbě v ČR i zahraničí.

MgA. Michal Sedlák, PhD.

Témata pro bakalářské či diplomové práce

Témata závěrečných prací pro jednooborové a dvouoborové studium. Je možné ho použít také v modifikaci pro obory ZŠ a MŠ.

Koule jako geometrický objekt v prostorové situaci.

Téma se zaměřuje na reálný prostor například v sochařství, architektuře nebo v tvorbě současných výtvarných umělců. Téma je široce předloženo jako výzva uchopit různé symbolické a filozofické významy geometrického objektu v jisté časoprostorové situaci do osobitého pojetí práce. Je míněno jako uvažování v teoretické rovině a jeho pedagogické transformaci, ale i ve smyslu praxe autorské umělecké tvorby, která by měla vyústit v určitý projekt, který se zabývá reálným, fyzickým prostorem.

Zvláštní objekt

Téma je zaměřeno na objekt ve veřejném prostoru, který je svou povahou zvláštní, nějakým specifickým způsobem se vymyká regionu či obvyklým kulturním znakům a lidským projevům člověka v reálném prostoru vyplývajících z historických a „národnostních“ souvislostí oblasti Čech a Moravy. Může jít třeba o příklad určitého a konkrétního a funkčního způsobu implementace zcela jiné kultury v prostorové a sociální situaci místa. Je ovšem také možné zkoumat objekt, který vznikl v nějaké sociální a společenské situaci, kde praktické účely jeho vzniku nebyly / nejsou jediným hlediskem. Je dobré také ohledávat platnost objektu ve své době a v současnosti. Téma, kromě teoretického uchopení, také poskytuje možnosti uměleckých vizí a výtvarné realizace a pedagogické transformace.

Mgr. Zuzana Svatošová

Témata pro bakalářské či diplomové práce

Zemský ráj to na pohled!

Využití vizuální reprezentace ráje jako východiska pro rozvoj vzdělávacích cílů výtvarné výchovy a občanských kompetencí. Téma ráje v minulém i současném výtvarném umění a vizuální kultuře a jeho kultivující potenciál pro společnost. Vlastní autorský výtvarný projekt na dané téma v libovolném médiu. Návrh a realizace didaktického projektu ve výuce výtvarné výchovy na ZŠ nebo SŠ.

Tužka a papír jako NE/samozřejmost v současné výtvarné kultuře a výchově

Současná doba znejišťuje některé základní elementy naší kultury a jejich samozřejmou dostupnost. Proto je dobré se ohlédnout do minulosti a zmapovat vývoj některých banalit, které ve svém životě samozřejmě využíváme. Historie výroby obyčejné tužky a papíru jako výtvarného prostředku. Jejich druhy, typy a možnosti využití. Vlastní autorský projekt, který bude založen na materiálovém experimentu s daným médiem. Návrh a realizace didaktického projektu, který seznámí žáky ZŠ s některými výrobními postupy daných prostředků, které dále využijí v osobitém tvůrčím projevu.

Designové myšlení a užitá tvorba ve výtvarné výchově

Užitá tvorba, design a designové myšlení. Využití metody designového myšlení ve výuce výtvarné výchovy. Na vybraném tématu z oblasti užitě tvorby ilustrovat jeho historii. Vybrané téma transformovat do didaktického projektu, který využívá metody designového myšlení. Navržený didaktický projekt zrealizovat a reflektovat z hlediska naplňování vzdělávacích cílů.